

Kongress- handledning med dagordning

KLIMAT

VÄLFÄRD

FRAMTIDSTRO

VÄNSTERPARTIETS 45:E KONGRESS
8-12 MAJ 2024 JÖNKÖPING

Förslag till dagordning

Vänsterpartiets kongress 2024

- 1 Kongressens öppnande
- 2 Kongressens behörighet
- 3 Fastställande av dag- och arbetsordning
- 4 Val av kongressens funktionärer och redaktionskommitté
- 5 Partistyrelsens verksamhetsberättelse inklusive riksdagsgruppens rapport
- 6 Partistyrelsens ekonomiska rapport
- 7 Revisorernas berättelse
- 8 Beslut om ansvarsfrihet för den avgående partistyrelsen
- 9 Europaparlamentsgruppens rapport
- 10 Avslutande av nomineringar till kongressens val
- 11 Programkommissionens förslag till nytt partiprogram
- 12 Stadgefrågor
- 13 Allmänna motioner
- 14 Strategi och prioriteringar
- 15 Kongressens val
  - a) Val av partiordförande
  - b) Val av partistyrelsens övriga ordinarie ledamöter
  - c) Val av partistyrelsens suppleanter
  - d) Val av programkommission
  - e) Val av ordinarie revisorer
  - f) Val av revisorssuppleanter
  - g) Val av valberedning
- 16 Överklagan av uteslutningsärende
- 17 Kongressens avslutande

Kongress – så går det till

Det här är en handledning som främst riktar sig till dig som är ombud på Vänsterpartiets kongress 8-12 maj 2024. Den tar upp hur kongressen diskuterar och fattar beslut rent praktiskt: vilka regler som gäller, saker att tänka på osv.

Kongressen har en omfattande dagordning. Det finns ett mycket stort antal motioner och andra förslag att ta ställning till och vi vet att tiden kommer vara knapp. För att få till bra diskussioner och korrekta beslut behöver alla som är med vara väl förberedda på hur det kommer fungera praktiskt. Läs därför igenom den här handledningen ordentligt, anteckna om du har frågor och se till att få svar på dem innan kongressen börjar.

Vi vet av erfarenhet att det på varje kongress är en stor andel av ombuden som aldrig varit på en kongress med Vänsterpartiet förut. Se till att ha god kontakt med din delegationsledare, eller andra i delegationen som har erfarenhet av kongresser. Är det något du behöver veta, tveka aldrig att fråga dem.

Du kan också söka efter svar i Vänsterpartiets utförliga [handledning i mötesteknik](#), som inte handlar specifikt om kongressen men går igenom hur vi brukar göra. Till den finns det också en mötesteknisk ordlista.

Vi har några nyheter i den här handledningen som är nya förändringar för att få till en bättre debatt samtidigt som vi kan planera och hålla tiderna på ett förutsägbart sätt. Vi ber er vara särskilt uppmärksamma på de nya justeringarna.

När du kommer till kongressen registrerar du dig i kongressbyrån, där du får en namnbricka. Delegationsledaren har ett särskilt ansvar att hjälpa sina ombud med det.

Vad beslutar kongressen om?

Det som ligger på kongressens bord för beslut är:

- Förslaget till nytt partiprogram från programkommissionen
- Förslag till stadgeändringar från partistyrelsen
- De inkomna motionerna
- Partistyrelsens och programkommissionens motionssvar
- Konkreta förslag i reservationer i partistyrelsen och programkommissionen

Det är att-satserna kongressen beslutar om. Kongressen tar inte ställning till motivtext i vare sig motioner, motionssvar eller reservationer.

De dokument som kongressen inte kan ändra i är partistyrelsens verksamhetsberättelse och revisionsberättelsen. Dessa dokument är partistyrelsens och revisorernas egna dokument, inte kongressens. Riksdagsgruppens och Europaparlamentsgruppens rapporter är numera en del av partistyrelsens verksamhetsberättelse.

Förberedelser

Under kongressen kommer vi använda mötesverktyget Suffra för att till exempel yrka, begära ordet och rösta. Därför behöver du ett sätt att koppla upp dig på nätet under kongressen – till exempel en bärbar dator, en surfplatta eller en smartphone. Om du inte har någon själv, kontakta ditt distrikt.

Inför kongressen är det bra att anteckna medan du läser kongresshandlingarna, t ex hur du preliminärt tänkt rösta om olika motioner. Du kan t ex anteckna i pdf-filerna, skriva ut dokumenten och anteckna i marginalen, eller använda separata filer eller papper. Det är praktiskt att kunna läsa motioner, motionssvar och egna anteckningar separat från den enhet du använder för Suffra.

Förträffar

Det är bra om alla delegationer har egna förträffar. Partistyrelsen och Programkommissionen deltar gärna, helst på fysiska träffar, runt om i landet. Det kommer arrangeras minst två centrala digitala förträffar för ombuden där både motioner och motionssvar såväl som hur kongressen kommer fungera kommer gås igenom.

Separatistiska träffar

På kongressens första dag arrangeras som vanligt könsseparatistiska träffar. Målsättningen med dem är framför allt att få jämställda och schyssta möten, där att sakliga argument istället för härskartekniker används för att få igenom sina förslag och där alla känner att de bereds plats. De som varit med på separatistiska träffar flera gånger förr kan ha erfarenheter och kunskaper som är värdefulla för övriga deltagare, därför är det viktigt att alla mötesdeltagare deltar och solidariserar sig med de mindre erfarna. Arrangera gärna könsseparatistiska träffar även på förträffarna med delegationerna, det finns handledningar även för träffar med små grupper.

Yttrande- och förslagsrätt

På kongressen har ombuden yttrande- och förslagsrätt. Ombuden är också de enda som har rösträtt. Flera övriga deltagare har yttrande- och förslagsrätt:

§ 87. Kongressombud, partistyrelsens, programkommissionens ledamöter samt partiets ledamöter av riksdagen och Europaparlamentet har yttrande- och förslagsrätt i samtliga frågor.

§ 88. Revisorer har yttrande- och förslagsrätt vid behandling av den gångna verksamheten. Valberedningens ledamöter har yttrande- och förslagsrätt i valfrågor. För inbjudna gäster beslutar kongressen om yttrande- och förslagsrätt.

Att lägga yrkande

Alla att-satser från motionerna samt från Partistyrelsens och Programkommissionens svar kommer finnas inlagda i Suffra på förhand. Partistyrelsens och Programkommissionens svar kommer i regel vara huvudförslagen till beslut. Undantag är då redaktionskommittén lämnar förslag. Det innebär att du inte behöver yrka särskilt på dessa förslag – de kommer alltid att tas upp till beslut.

Den som vill yrka bifall till en att-sats från en motion gör det genom att markera sitt stöd för den attsatsen. Du behöver alltså själv inte skriva något, utan det räcker att klicka i ditt stöd för den attsats du vill lyfta till beslut. För att en attsats ska komma upp för beslut på kongressen krävs att minst 10% av ombuden (23 ombud) markerar sitt stöd. Andra kongressdeltagare med yrkanderätt uppmanas att inte markera sitt stöd för motioner på detta sätt då det är viktigt att det är antalet ombud med rösträtt som på detta sätt avgör vilka yrkanden som kommer upp till beslut i plena. Se även ”Att gå till beslut” i detta häfte.

De motioner där ingen yrkat något annan än partistyrelsen alternativt programkommissionen brukar behandlas i klump:

”För övriga motioner finns endast partistyrelsens förslag. Beslutas i enlighet med partistyrelsens förslag? Svaret är ja.” (Klubbslag).

Det är inte möjligt att ta upp helt nya förslag på kongressen. Utgångspunkten är att partiföreningarna ska ha haft chansen att diskutera det som tas upp på kongressen i god tid i förväg. Därför går det inte att lägga yrkanden med helt nya ändrings- eller tilläggsförslag. Fråga din delegationsledare, din bänkgranne eller någon av funktionärerna om du är osäker på hur du ska göra.

Blockindelning med fasta tider

Den första större nyheten är att vi kommer ha tidssatta block för debatt när det gäller partiprogrammet och allmänna motioner. Partiprogramsdebatten delas in i 7 block med något varierande längd beroende på hur de prioriterats av ombuden på förhand. Allmänna motioner delas in i 3 block (A-motioner i två block och ett gemensamt block för C och D). Det kommer ge oss en med koncentrerad debatt som i större utsträckning hanterar liknande frågor i respektive block.

Huvudinlägg och övriga inlägg

Alla ombud och övriga med yttranderätt garanteras att hålla ett inlägg per dagordningspunkt på 2 minuter i det block man väljer som sitt prioriterade block. Övriga block rangordnar man från 2-7 och där kan man i mån av att det återstår debattid i blocket också ges möjlighet att hålla inlägg. Debattiden för behandling av partiprogrammet är beräknad så alla med yttranderätt i debatten ska kunna hålla ca 2 inlägg, men garantin gäller för ett inlägg i det block ombud och övriga själva prioriterat. När debattiden för blocket passerat så kan bara de som valt blocket som sitt prioriterade få möjlighet att göra inlägg, i annat fall går kongressen till beslut.

Ombud och övriga med yttranderätt kommer senast 1 vecka före kongressens öppnande behöva inkomma med sina egna prioriteringar för att talartiden för respektive block kan föreslås till kongressen. Ett utskick med instruktioner för detta kommer skickas ut till alla ombud i god tid innan kongressen.

Inledning och slutord

Föredragande ges möjlighet till både inledning (10 min generellt, 20 min för Partiprogrammet Block 1, 5 min på övriga block) och ett slutord (3 min) på varje block.

Talarlista och talartid

Du begär ordet i Suffra, och där kan du också stryka dig från talarlistan. Är du osäker på vilken dagordningspunkt ditt inlägg hör till, tveka inte att fråga din delegationsledare. Talarlistan kommer att finnas tillgänglig i Suffra och namnen på de närmaste talarna kommer också att synas på bildskärmar i kongresslokalen. När ordet fördelas kommer ordföranden hela tiden också att tala om vem som är näst i tur. Den personen behöver då gå fram och ställa sig i närheten av talarstolen och vara beredd att gå upp. På det sättet sparar vi mycket tid.

Under första dagen kommer kongressen att fatta beslut om talartidsbegränsning. Förslaget till beslut ser ut så här:

Talartid

Första inlägg	2 minuter
Andra inlägg	1 minut
Pläderingar	1 minut
Replik	1 minut

Begäran av replik bedöms av presidiet. I princip ska du bli omnämnd vid namn på ett sätt som kräver att du ska få möjlighet att själv komma med ett förtydligande eller reda ut en missuppfattning. Presidiet är mycket restriktiva med möjlighet till replik.

Tillsammans med de på förhand gjorda prioriteringarna av inlägg så är tanken att talartiden inte kommer behöva justeras under kongressen, men det finns en möjlighet för kongressen att vid behov korta talartiderna efter förslag från presidiet eller annan med förslagsrätt.

Ordningsfråga

Ordningsfrågor bryter talarlistan och det finns två varianter. Ordningsfrågor gäller endast formen för diskussionen, inte innehållet, t ex synpunkter på propositionsordningen. Sakupplysning kan vara fakta som är avgörande för diskussionen.

Vare sig ordningsfråga eller sakupplysning får användas för att argumentera i den pågående debatten.

Även här begär du ordet i Suffra som har en egen knapp för ordningsfrågor där du också samtidigt inkommer med ditt yrkande eller skriva den sakupplysning som du anser behövs för debatten.

Att gå till beslut

Ytterligare en nyhet är att när debatten för varje block avslutas justeras också yrkandelängden. Alla yrkanden noteras i mötesprotokollet, men för att ett yrkande ska komma upp för beslut så ska det redan vid justerandet av yrkandelängden ha vunnit ett stöd från minst 10% av ombuden (dvs 23 ombud). Yrkanden som inte når detta stöd avslås i klump och förhoppningsvis kan vi då slippa hantera allt för uppenbara voteringar och en del komplicerade beslutsprocesser.

Det nya är alltså att deltagare med yrkanderätt uppmanas att själva yrka på eller stödja inkomna yrkanden under hela debatten för att redan under debattens gång utföra en första del i beslutsfattandet. Ambitionen är att göra beslutsprocesserna mer översiktliga och lättare att följa med i genom att dra nytta av att alla ombud själva kan följa med i vilka yrkanden som inkommit.

Votering

Yrkanden som når upp till det nödvändiga stödet av 10% av ombuden lyfts till plena för beslut. I en första omgång förrättas beslut med acklamation och ombuden röstar då ”Ja” muntligt till det förslag de stödjer. Presidiet avgör vad de uppfattar som det förslag som har starkast stöd och avslutar med ett klubbslag.

Den som inte är överens med ordföranden om vilket förslag som fått majoritet i ett acklamationsbeslut kan ropa ”**votering**” innan klubban faller. Om det bara finns två förslag kvar som ska ställas mot varandra genomförs en omröstning via plattorna.

Det kan t ex låta så här:

Votering är begärd och skall verkställas. De som vill bifalla A321 klickar på Alternativ 1. De som röstar på partistyrelsens svar klickar på Alternativ 2. Den som avstår klickar på Avstå. Ni kan rösta nu. (Kort paus.)

Någon som inte röstat? Visa resultatet. (Resultatet visas på skärmen.)

Omröstningen har utfallit med 116 röster för partistyrelsens förslag, 99 röster för bifall till A321. 10 röster var nedlagda. Kongressen har alltså beslutat i enlighet med partistyrelsens förslag. (Klubbslag).

För att spara tid kan försöksvotering genomföras, dvs. omröstning med handuppräkning men utan rösträkning, men presidiet kan också gå direkt till elektronisk omröstning efter att votering begärts första gången.

Begär inte votering i onödan! Möjligheten att begära votering är till för att garantera att det verkligen är majoritetens uppfattning som blir beslutet – ordföranden kan ju höra fel, i synnerhet om det väger jämt mellan två förslag. Ordföranden kan inte vägra att genomföra en begärd votering. Det är lätt att dras med i situationen och begära votering trots att det är uppenbart vilket förslag som fått majoritet, men undvik det. (Det kan samtidigt låta ganska olika från olika platser i lokalen, så undvik också att utgå från att en omröstning lät lika självklar för alla andra som den gjorde för dig.)

Beslut med tre eller flera förslag

Finns det tre eller flera förslag kan det bli lite mer komplicerat. Ett exempel: Programkommissionen har föreslagit att motion B321 skall anses besvarad med en viss ändring, Anna Andersson har yrkat att motionen istället ska bifallas och Boel Bengtsson att den ska avslås. Båda Anna och Boel får tillräckligt stöd för sina yrkanden för att ta upp dem till omröstning. Det finns alltså tre olika förslag, som kongressen inte kan bifalla samtidigt.

Först ställer ordföranden alla tre förslagen mot varandra:

Bifalles A321? (ja-rop) Avslås A321? (ja-rop) Bifalles partistyrelsens förslag att A321 anses besvarad? (ja-rop) Jag finner att kongressen har bifallit partistyrelsens förslag! (kort paus, klubbslag)

Ofta finns det ett förslag som har en så tydlig majoritet att det räcker med det, och beslutet kan fastställas med klubbslaget. Om någon då begär votering kan presidiet välja att genomföra en liknande omröstning med röstkort och därefter om det fortfarande är oklart i Suffra. Om det efter en digital votering fortfarande inte finns något förslag som har stöd av en majoritet blir det lite mer komplicerat.

Ordföranden lägger då fram ett förslag till propositionsordning, dvs. en serie omröstningar, där varje omröstning bara har två alternativ. Typiskt sett ställs två yrkanden mot varandra, den vinnande går vidare och ställs mot en tredje osv. På det sättet tar kongressen fram ett motförslag, som i sista omröstningen ställs emot partistyrelsens eller programkommissionens svar. Partistyrelsens eller programkommissionens förslag är alltid huvudförslag oavsett utfallet av kongressens svar på ordförandens frågor.

Tanken är att alla ombud röstar i varje omröstning. Även den som helst vill att PS svar ska bifallas, har antagligen en åsikt om vilket av de andra förslagen som är att föredra i varje omröstning.

Att ta fram en klok propositionsordning kan ibland vara ett snårigt arbete, särskilt i texthantering. Ibland kan det tex finnas vissa förslag som faktiskt går att bifalla samtidigt, medan de flesta står emot varandra. Därför kommer ordförandena ha tagit fram ett genomtänkt förslag i förväg.

Det går förstås att ha olika uppfattningar om vilken propositionsordning som är lämpligast, men tänk på att det ytterst sällan har någon betydelse för vilket det slutliga beslutet blir. Diskussioner i sådana ordningsfrågor är sällan väl använd kongresstid. I vårt ganska enkla exempel ovan ser fortsättningen ut så här:

Eftersom det finns tre förslag ska vi först bestämma vilket yrkande som ska vara motförslag till Programkommissionens svar. Jag ställer Anderssons yrkande om bifall till B321 mot Bengtssons yrkande om avslag på B321 och därefter det vinnande förslaget mot programkommissionens svar.

Utses bifall till B321 till motförslag? (Ja-rop) Utses avslag på B321 till motförslag? (Ja-rop) Jag finner att kongressen beslutat utse avslag på B321 till motförslag. (Kort paus, klubbslag)

Trots att det begärdes votering i den allra första omröstningen, där alla ställdes emot varandra, prövar ordföranden alltså med acklamationsbeslut igen på det nya sättet. Den som tycker att ordföranden hör fel kan förstås ropa votering också här, för att få till en omröstning med datorplattorna.

När motförslaget väl är bestämt över går kongressen vidare till huvudomröstningen, där huvudförslaget ställs mot det motförslag som utsetts. Därmed har alla ombud haft möjlighet att rösta på det förslag de funnit bäst och beslut har tagits med enkel majoritet.

Redaktionskommitté

Vid behandling av partiprogrammet går yrkanden som bifalles per automatik till en redaktionskommitté med uppdrag att göra justeringen i linje med det språk och ton som i stort genomsyrar programmet. Vid redovisning av redaktionskommitténs förslag öppnas åter för debatt och beslut där förslaget kan antas eller återremitteras till redaktionskommittén. Det går då att åter lyfta det beslut som bifallits för att ge redaktionskommittén uppdraget att på ett bättre sätt skriva in dess förslag i programmet. Vid slutbehandling av redaktionskommitténs förslag är det också möjligt att godkänna textyrkanden.

Personval

Personval genomförs i regel med slutna val om det finns fler föreslagna än som ska väljas. Även val med fler föreslagna kan genomföras öppet om alla är överens om det men det räcker med att en person med förslagsrätt begär slutet val för att det ska bli så (stadgarna § 20). Det är sannolikt att alla kongressval med fler kandidater än platser genomförs slutet. Suffra hanterar personval ungefär likadant som det traditionella sättet med valsedlar. Det går inte att se hur ett enskilt ombud har röstat.

I personval behöver en kandidat mer än hälften av rösterna för att bli vald i första omgången. Skulle det inte räcka för att fylla de platser som ska väljas, genomförs ett omval till de platser som finns kvar. I omvalet deltar högst dubbelt så många som det antal som ska väljas, utvalda efter vilka som fick flest röster. De som får flest röster i omvalet väljs till platserna, även om de inte skulle ha mer än hälften av rösterna (stadgarnas § 22).

Kontakt med presidiet

Av praktiska skäl kan inte alla ombud prata direkt med presidiet (i synnerhet inte under pågående förhandlingar). Därför väljer alla distriktsdelegationer delegationsledare som ansvarar för kontakten med presidiet, till exempel när det gäller suppleanter och permissionsansökningar. Ordningsfrågor och sakupplysningar är undantag från den huvudregeln.

Reservationer

En reservation är en stark skriftlig markering med innebörden att undertecknaren inte står bakom ett visst beslut. Möjligheten att reservera sig bör inte användas annat än i verkligt exceptionella situationer. Reservationer ska lämnas in skriftligt till presidiet innan kongressens avslutande.

Suppleanter för ombud

Skulle ett ombud bli sjukt, eller det händer något annat motsvarande, kan en ersättare träda in i stället. Det är däremot inte möjligt att göra upp om att ”dela” på en ombudsplats. Oklarheter kring det överlämnas till presidiet för beslut.

Kongressdelegationerna anger redan innan kongressen i vilken ordning respektive delegations suppleanter skall träda in. En delegation som behöver kalla in en ersättare anmäler det i kongressbyrån.

När en suppleant trätt in i stället för ett ordinarie ombud behåller hon eller han sin plats resten av kongressen. Den som lämnat sin plats kan inte återinträda.

Permission

Ombud som måste vara frånvarande under någon del av kongressen kan ansöka om permission hos sin delegationsledning. Eventuella tvister avgörs av presidiet. Under permissionen är ombudsplatsen vakant.